

Tool helpt rundvee-dierenarts om melkveehouder beter te ondersteunen

Melkveehouder Berto Steenberg voert bevindingen via een tablet in op de Vetwerk-app

“Baarmoeder vuil. PG spuiten. Vandaag en morgen.” Van achter de rij met koeien die vaststaan in het voerhek klinkt de stem van dierenarts Luc Hoornick. Voor de koeien, op de voergang, staat melkveehouder Berto Steenberg. Hij tuurt naar een tablet en typt daar de bevindingen van Hoornick in.

TEKST EN BEELD **BERRIE KLEIN SWORMINK**

Op het scherm van de tablet staat een lijst met de nummers van de ruim veertig runderen (koeien, vaarzen, pinken) op het bedrijf van Steenberg in Haaksbergen waar dierenarts Hoornick deze ochtend aandacht aan zal schenken. De dierenarts schuift

op naar de volgende koe in de rij. De melkveehouder leest voor wat de dierenarts moet weten: “Drachtcontrole. Koe is dertig dagen geleden blind geïnsemineerd na een spiraalbehandeling.” Hoornick brengt de ‘probe’ in bij de koe en kijkt op het

schermje van zijn scan-apparaat. “Drachtig.” Met een glimlach legt Steenberg deze conclusie in de tablet vast. Naast drachtigheid worden ook zaken als afwijkingen aan de baarmoeder en eierstokken, conditiescore en pensvulling beoordeeld en ingevuld op de tablet.

Na de lacterende en de droogstaande koeien zijn de pinken aan de beurt. Ook hier voert de dierenarts drachtcontroles uit en bespreekt met de melkveehouder wat hij ziet. Steenberg is vorig jaar begonnen met het eerder insemineren van de pinken waardoor ze nu afkalven voordat ze twee jaar oud zijn. “Dat gaat hier prima,” zegt

Dierenarts Luc Hoornick controleert op drachtigheid

Hoornick. “Melkveehouder Steenberg houdt de groei van zijn jongvee scherp in de gaten, en de drachtigheidsresultaten zijn zelfs verbeterd.”

Een paar uur later, we zitten aan de keukentafel van Steenberg, buigen dierenarts en melkveehouder zich samen over het tabletscherm. Hoornick toont een grafiek met de uitslag van de conditiescores die hij de afgelopen uren heeft vastgelegd. “De kleurtjes van de blokjes houden verband met de conditiescore van vier weken geleden. Een rood blokje geeft aan dat de conditie van een koe binnen een maand met een punt verslechterd is. Gelukkig zien we die hier niet, want een snel conditieverval is een signaal dat er iets niet goed gaat, en we weten dat het een belangrijke aanleiding is voor vruchtbaarheidsproblemen.”

Dierenarts Hoornick van DAP Haaksbergen bezoekt het bedrijf van melkveehouder Steenberg iedere vier weken. Centraal bij deze bedrijfsbegeleiding staan de productie en vruchtbaarheid van de koeien. “We proberen onze boeren te ondersteunen bij het verbeteren van de bedrijfsprestaties. De invulling en de frequentie van de bedrijfsbegeleiding verschillen per bedrijf, afhankelijk van de wensen van de melkveehouder. Onderwerpen die bij bedrijfsbegeleiding regelmatig aan de orde komen, zijn: uiergezondheid, vruchtbaarheid, klauwgezondheid, voeding en jongvee-opfok.”

Hoornick en Steenberg werken sinds ongeveer een half jaar met Vetwerk. Dit is een door een groep samenwerkende dierenartsen ontwikkelde automatiseringstool (lees ook ‘Wat is Vetwerk’).

MEER STRUCTUUR IN WERK DIERENARTS

Hoornick is een van de dierenartsen die het initiatief namen om Vetwerk te ontwikkelen. “Als dierenartsen beschikken we over veel vaardigheden en kennis. Tijdens ons werk zijn we actiegericht en ingesteld op het verlenen van service en adviezen. Waar we niet altijd in uitblinken, is het aanbrengen van structuur in ons werk. Als ik bijvoorbeeld met een melkveehouder een bepaalde actie afspreek, is het zinvol om het effect later te evalueren. Vetwerk helpt daar nu bij.”

Bij de bedrijfsbegeleiding op melkveebedrijven draait het volgens Hoornick vooral om het voorkomen van problemen. “Gerichte bedrijfsbegeleiding betekent samen met de boer de vinger aan de pols houden op

het gebied van diergezondheid en dierenwelzijn. Door een intensieve samenwerking kunnen we in een vroeg stadium afwijkingen constateren en zo nodig aanpassingen doorvoeren.”

Ook Jan Hulsén van Vetvice hoort bij de initiatiefnemers van Vetwerk. Hij benadrukt dat de nieuwe tool vooral uitblinkt in het bijeenbrengen van data en die makkelijk toegankelijk maken voor dierenartsen. “Tot nog toe was deze informatie niet makkelijk, of soms helemaal niet, beschikbaar voor de dierenarts. Via verschillende kanalen werden productiegegevens en gezondheidsgegevens gegenereerd, maar ze werden nooit in één systeem samengebracht”, aldus Hulsén. “Vetwerk zorgt voor tijdswinst en stelt dierenartsen in staat om beter in te spelen op de wensen van de klant, de melkveehouder. Deze automatiseringshulp helpt om de dierenarts in de rol te zetten die hij moet pakken: die van adviseur en sparring partner op het melkveebedrijf.”

Melkveehouder Berto Steenberg ziet Vetwerk vooral als een makkelijk hulpmiddel bij de bedrijfsbegeleiding. “Dat ik zelf geen lijsten meer hoeft uit te draaien is mooi, maar het echte voordeel van Vetwerk is dat de bedrijfsbegeleiding meer oplevert. Dat komt omdat het systeem over veel informatie beschikt en ook omdat het super actueel is. Data die we tijdens de ronde door de stal vastleggen, bijvoorbeeld de conditiescores, zijn al verwerkt in het bezoekrapport dat we daarna aan de keukentafel doornemen.”

Dierenarts Monique Boender van DAP Haaksbergen, werkt dagelijks met Vetwerk. Zij concludeert dat het programma helpt om vast te houden aan een uitgestippelde koers. “Samen

met de melkveehouder bepalen we de strategie van de bedrijfsbegeleiding en leggen die in het programma vast. Als dierenarts ben je niet meer afhankelijk van welke koeien de boer je aanbiedt. Die komen vanzelf in beeld. Dat is zowel voor dierenarts als melkveehouder een pluspunt.”

DIERENARTS BENUT DATA OM PROBLEMEN TE VOORKOMEN

Hoogleraar Ruurd Jorritsma van de faculteit Diergeneeskunde ziet de komst van Vetwerk als een welkome aanvulling. “Vooral het beschikbaar maken van data uit verschillende bronnen sluit aan op de behoefte van rundveedierenartsen”, zegt Jorritsma. “De rol van dierenartsen op melkveebedrijven is steeds meer het in de gaten houden van het totaal en daarmee zorgen dat je het ontstaan van problemen voor bent. Dit hangt nauw samen met het optimaliseren van de diergezondheid en het dierenwelzijn. Data-analyse is daarbij onmisbaar. In de praktijk gaat het hier vaak mis vanwege de beperkte beschikbaarheid van data. Een programma dat de hindernissen wegneemt die hieraan ten grondslag liggen, kan in de praktijk een nuttige rol vervullen.” Jorritsma herkent de behoefte van de initiatiefnemers van Vetwerk aan een automatiseringshulp. “Tot voor kort waren dierenartsen vooral aangewezen op managementprogramma's van melkveehouders.”

Jorritsma tekent aan dat hij nog niet tot in detail op de hoogte is van de mogelijkheden van de nieuwe tool. “Ik ben heel benieuwd naar de data-analysmogelijkheden die het programma biedt. Kan een dierenarts data analyseren naar eigen keuze, of is hij/zij gebonden aan vaste formats?” Overigens blijft het voor dierenartsen volgens Jorritsma belangrijk om bij

bedrijfsbegeleiding op melkveebedrijven niet alleen af te gaan op data, al dan niet via Vetwerk vastgelegd en beschikbaar gemaakt, maar ook om klinische waarnemingen niet uit het oog te verliezen. “Klinische inspectie van dieren blijft ook in de toekomst een belangrijk onderdeel van het werk van rundveedierenartsen.” 🐾

WAT IS VETWERK?

Vetwerk is een automatiseringstool die koppelt met het managementprogramma van de veehouder. Ook de melkproductiegegevens van de melkfabriek komen erin terecht. Met behulp van de Vetwerk-app is relevante informatie in de stal beschikbaar en kunnen koegegevens digitaal ingevoerd worden. Uit alle informatie die automatisch in Vetwerk terechtkomt, genereert het programma onder andere werklijsten en vastzetlijsten die nodig zijn om een bedrijfsbezoek vlot en effectief voor te bereiden en uit te voeren. De dierenarts kan op maat per bedrijf instellen welke dieren hij op deze lijsten wil hebben en welke waarnemingen hij bij die dieren wil doen. Vetwerk streeft ernaar om ook vastgelegde data terug te pompen naar de managementsystemen van de melkveehouders. Op dit moment gebeurt dat alleen nog met de uitslag van drachtigheidscontroles. De dierenartsen die Vetwerk ontwikkelden, hebben een bv opgericht van waaruit ze de tool aan de man brengen. Inmiddels werken zo'n twintig dierenartsenpraktijken met het nieuwe hulpmiddel.